

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 15/2012-52

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 3. apríla 2012 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Jána Lubyho o sťažnosti obchodnej spoločnosti M., s. r. o., L., zastúpenej advokátkou JUDr. K. A., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 9 CoE/155/2011-74 z 30. júna 2011 za účasti Krajského súdu v Žiline takto

r o z h o d o l :

Základné právo obchodnej spoločnosti M., s. r. o., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 9 CoE/155/2011-74 z 30. júna 2011 p o r u š e n é n e b o l i .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. októbra 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti M., s. r. o., L. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. K. A., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 Er/73/2011-36 z 9. mája 2011 a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 CoE/155/2011-74 z 30. júna 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uviedla:

„Exekučné konanie začalo na základe návrhu oprávneného, SP (S. so sídlom v B., pobočka L., pozn.) zo dňa 13. 1. 2011. Súdny exekútor... požiadal príslušný Okresný súd Liptovský Mikuláš o poverenie na vykonanie exekúcie dňa 19. 1. 2011. Okresný súd... vydal súdnemu exekútorovi... poverenie na vykonanie exekúcie dňa 26. 1. 2011.

Sťažovateľovi bolo dňa 7. 2. 2011 doručené upovedomenie o začatí exekúcie... na základe vykonateľného exekučného titulu... ktorý vydala SP dňa 15. 10. 2010, a ktorý sa stal vykonateľným dňa 22. 11. 2010, ktorým sa ukladá povinnému zaplatiť pohľadávku 785,60 EUR oprávnenému.

Sťažovateľ... podal dňa 7. 2. 2011 námietky proti exekúcii... ako takej a proti trovám exekúcie. ...

Sťažovateľ v predmetnom exekučnom konaní nenamieta existenciu nároku oprávneného ako takého, ktorý dobrovoľne, aj keď oneskorene, sám vyplatil na účet oprávneného, SP, ale namieta samotný výkon exekúcie a trovy exekučného konania, ktoré si uplatnil súdny exekútor... za výkon exekučnej činnosti. ...

Sťažovateľ namieta skutočnosť, že súdny exekútor... si zahrnul do trov exekúcie okrem náhrady hotových výdavkov a náhrady za stratu času aj odmenu súdneho exekútora za vykonanie exekúcie a daň z pridanej hodnoty na náklady hotových výdavkov súdneho

exekútora za vykonanie exekúcie. Považujeme túto skutočnosť za protiprávnu, keďže k výkonu exekúcie nedošlo a ani dôjsť nemohlo, pretože do doby pokiaľ exekútor nemá poverenie na výkon exekúcie nemôže ani vykonávať žiadne úkony s ňou súvisiace, a tým pádom nemá ani nárok na odmenu za výkon exekúcie, pretože žiadne úkony nevykonal. Jediné čo prichádza do úvahy je to, aby si súdny exekútor uplatnil náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času, ktoré mal v súvislosti so žiadosťou na Okresný súd v Liptovskom Mikuláši o poverenie na vykonanie exekúcie.“

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal a rozhodnutie prvostupňového súdu v napadnutých častiach ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) potvrdil. Podľa sťažovateľky sa uvedený súd pritom nezaoberal spornou otázkou, prečo by mal povinný znášať trovy exekúcie v podobe odmeny súdneho exekútora za vykonanú exekúciu, keď k nijakému výkonu z jeho strany nedošlo, keďže na nijaký výkon ani nebol oprávnený (nemal dovtedy poverenie). Sťažovateľka teda popiera nárok exekútora na odmenu za výkon exekúcie, ktorý mu priznal okresný súd, ako aj krajský súd.

Sťažovateľka vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa M., s. r. o.,... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (1950) uznesením Krajského súdu v Žiline pod sp. zn. 9 CoE/155/2011 zo dňa 30. júna 2011 a uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 6 Er/73/2011-36 zo dňa 9. 5. 2011 porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Žiline pod sp. zn. 9 CoE/155/2011 zo dňa 30. júna 2011 a uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 6 Er/73/2011-36 zo dňa 9. 5. 2011 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Krajský súd v Žiline je povinný zaplatiť náhradu trov konania sťažovateľovi v sume 314,18 Eur na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. K. A., K. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd na predbežnom prerokovaní uznesením č. k. IV. ÚS 15/2012-18 z 12. januára 2012 prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v časti namietajúcej porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 9 CoE/155/2011 z 30. júna 2011.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd 17. januára 2012 predsedu krajského súdu vyzval, aby sa vyjadril k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril aj k sťažnosti sťažovateľky. Predseda krajského súdu zaslal ústavnému súdu vyjadrenie z 1. februára 2012 (doručené ústavnému súdu 3. februára 2012, sp. zn. Spr 53/2012), v ktorom uviedol, že predkladá vyjadrenie predsedu senátu krajského súdu vrátane vyhlásenia k otázke súhlasu s upustením od ústneho pojednávania. Vyhlásenie obsahovalo toto stanovisko:

„Ako vyplynulo z priebehu konania, povinný uhradil vymáhanú pohľadávku po nadobudnutí vykonateľnosti exekučného titulu, a preto sa odvolací súd, pokiaľ išlo o úhradu trov exekúcie, stotožnil s rozhodnutím prvostupňového súdu tak, ako to odôvodnil prvostupňový súd na č. l. 5, 6 napadnutého rozhodnutia.“

Súčasne predseda senátu ústavnému súdu oznámil, že súhlasí s tým, aby ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Sťažovateľka reagovala na vyjadrenie krajského súdu podaním zo 14. februára 2012 (doručeným ústavnému súdu 14. februára 2012), v ktorom okrem iného uviedla:

«Dňa 03. 02. 2012 podal Krajský súd v Žiline prostredníctvom svojho predsedu, JUDr. R. U., vyjadrenie k nášmu návrhu vo vyššie uvedenej veci.

K danému návrhu sa dňa 31. 01. 2012 vyjadril predseda senátu, JUDr. J. B., ktorý bol v danej veci aj sudcom/spravodajcom. Vo svojom vyjadrení iba skonštatoval, že

odvolací súd, pokiaľ išlo o úhradu trov exekúcie, sa stotožnil s rozhodnutím prvostupňového súdu tak, ako to odôvodnil prvostupňový súd na č. l. 5 a 6 napadnutého rozhodnutia.

K uvedenému ešte predseda Krajského súdu Žilina doplnil, že v predmetnej záležitosti sa jedná takmer výlučne o bezprostredné právne posúdenie záverov súdu druhého stupňa, a preto „nie je dobre možné zo strany krajského súdu ako inštitúcie (prostredníctvom jeho predsedu) zaujať v konkrétnostiach tak súhlasné, ako ani odlišné stanovisko.“

Máme za to, že tak ako tomu bolo v odvolacom konaní pred Krajským súdom Žilina, ktorý svojím uznesením pod sp. zn. 9 CoE/155/2011 zo dňa 30. 6. 2011 ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej „O. s. p.“) a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. rozhodnutie prvostupňového súdu v napadnutých častiach ako vecne správne podľa § 219 O. s. p. potvrdil, tak aj vo svojom vyjadrení k nášmu návrhu iba stroho skonštatoval, že s rozhodnutím prvostupňového súdu sa stotožňuje tak, ako to odôvodnil prvostupňový súd na č. l. 5 a 6 napadnutého rozhodnutia. Vôbec sa pritom nezaoberal už niekoľkokrát nastolenou právnou otázkou, prečo by mal povinný znášať trovy exekúcie v podobe odmeny súdneho exekútora JUDr. Mgr. V. Z. za vykonanú exekúciu, keď ku žiadnemu výkonu z jeho strany nedošlo, pretože na žiaden výkon nebol ani oprávnený, keďže nedisponoval do tej doby poverením súdu na vykonanie predmetnej exekúcie.

Zo skutočností uvedených v podanom návrhu sťažovateľa vyplýva, že súdny exekútor do doby, keď sťažovateľ splnil svoj záväzok voči oprávnenému, nedisponoval žiadnym poverením súdu na vykonanie exekúcie, a preto nemohol žiadne úkony v predmetnej exekúcii ani vykonávať.

Sťažovateľ namieta skutočnosť, že súdny exekútor JUDr. Mgr. V. Z. si zahrnul do trov exekúcie okrem náhrady hotových výdavkov a náhrady za stratu času aj odmenu súdneho exekútora za vykonanie exekúcie a daň z pridanej hodnoty na náklady hotových výdavkov súdneho exekútora za vykonanie exekúcie. Považujeme túto skutočnosť za protiprávnu, keďže k výkonu exekúcie nedošlo a ani dôjsť nemohlo, pretože do doby pokiaľ exekútor nemá poverenie na výkon exekúcie, nemôže ani vykonávať žiadne úkony s ňou súvisiace, a tým pádom nemá ani nárok na odmenu za výkon exekúcie, pretože žiadne úkony nevykonal. Jediné čo prichádza do úvahy je to, aby si súdny exekútor uplatnil náhradu

hotových výdavkov a náhradu za stratu času, ktoré mal v súvislosti so žiadosťou na Okresný súd v Liptovskom Mikuláši o poverenie na vykonanie exekúcie.

Na uvedené skutočnosti reagoval aj Okresný súd Liptovský Mikuláš vo svojom uznesení pod sp. zn. 6 Er/73/2011 zo dňa 9. 5. 2011, keď na strane 5, posledný odsek, vyslovil názor, že: „Súdny exekútor má vždy nárok na náhradu účelne vynaložených trov exekúcie. Tento nárok vzniká v zmysle právnej úpravy okamihom získania poverenia na vykonanie exekúcie. Podľa § 47 ods. 3 EP nemá totiž súdny exekútor právo na náhradu trov konania za úkony, ktoré vykonal do doručenia poverenia súdu na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor môže začať vykonávať exekúciu až udelením poverenia súdu na jej vykonanie, preto je logické, že exekútorovi vzniká nárok na náhradu trov až okamihom, od ktorého mohol reálne zrealizovať úkony exekučnej činnosti smerujúce k vymoženiu pohľadávky.

Okresný súd Liptovský Mikuláš v uvedenom uznesení potvrdil aj ďalšie skutočnosti, na ktoré sa sťažovateľ odvolával, a ktoré preukázal aj v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. III. ÚS 52/09 zo 16. júna 2009, keď na strane 6 vyslovil názor, že: „Uvedený výklad nie je v rozpore s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, na ktorý poukázal povinný v odôvodnení doplnenia námietok, nakoľko Ústavný súd Slovenskej republiky ešte pred novelou Exekučného poriadku, zákonom č. 144/2010 Z. z., konštatoval, že súdny exekútor nemá právo na náhradu trov exekúcie v prípade, ak nevykonal žiaden úkon bezprostredne smerujúci k vymoženiu pohľadávky, pretože žiadny takýto úkon v dôsledku neudelenia poverenia na vykonanie exekúcie ani nebol oprávnený vykonať. Určujúcim pre vznik nároku súdneho exekútora na náhradu trov exekúcie je preto aj podľa predmetného nálezu okamih udelenia poverenia na vykonanie exekúcie.“

Je až zarážajúce, že Okresný súd Liptovský Mikuláš vo svojom uznesení po tom, ako na strane 5 a 6 konštatoval vyššie uvedené skutočnosti, tieto následne vyvracia v ďalšom odseku, keď uviedol že: „Pokiaľ by sa súd stotožnil s právnym názorom povinného, že súdnemu exekútorovi nepatri odmena ani náhrady hotových výdavkov v prípade, ak si povinný splní svoju povinnosť do doručenia upovedomenia o začatí exekúcie, musel by ignorovať zákonné ustanovenie § 47 ods. 3 EP. Zákon v spomínanom ustanovení predpokladá situáciu, kedy dôjde k úhrade (nie k vymoženiu) pohľadávky po začatí exekučného konania a skôr, ako povinnému uplynie lehota na podanie námietok.“

Vzhľadom na vyššie uvedené, sťažovateľ nepopiera, že súdny exekútor JUDr. Mgr. V. Z. má nárok na trovy exekučného konania týkajúce sa náhrady hotových výdavkov, ale popiera jeho nárok na odmenu za výkon exekúcie, ktorý mu bol priznaný tak prvostupňovým súdom ako aj odvolacím súdom, pretože sa tak prvostupňový, ako i odvolací súd nezaoberali právnou otázkou odôvodnenosti takéhoto nároku súdneho exekútora na odmenu za výkon exekúcie, ktorá v konečnom dôsledku ani neprebíhala a počas ktorej k žiadnym úkonom exekútora ani nedošlo, na základe čoho došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Z vyššie uvedeného máme za to, že Krajský súd Žilina sa vo svojom uznesení, ako aj vo svojom vyjadrení k návrhu vo vyššie uvedenej veci nedostatočne vysporiadal s tvrdenými skutočnosťami sťažovateľa, ale iba stroho konštatuje, že sa stotožňuje s rozhodnutím prvostupňového súdu tak, ako to prvostupňový súd odôvodnil na č. l. 5 a 6 napadnutého rozhodnutia. Navyše považujeme za zarážajúce, že Krajský súd Žilina (prostredníctvom svojho predsedu) vo svojom vyjadrení skonštatuje, že „nie je možné zo strany krajského súdu ako inštitúcie zaujať v konkrétnostiach tak súhlasné, ako ani odlišné stanovisko.“ Ako môže súd v odvolacej inštancii dospieť k záveru, že nie je možné zaujať v konkrétnostiach tak súhlasné, ako ani odlišné stanovisko? ...

Na základe Vašej žiadosti o vyjadrenie sa ku skutočnosti, aby podľa § 30 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o priatom návrhu uvádzame, že s upustením od ústneho pojednávania nesúhlasíme a žiadame, aby Ústavný súd Slovenskej republiky v predmetnej veci nariadil ústne pojednávanie.»

Ústavný súd z vyžiadaného spisu sp. zn. 6 Er 73/2011 zistil porovnateľné skutočnosti, ako boli uvedené v sťažnosti, predovšetkým to, že návrh na vykonanie exekúcie podal oprávnený (S., pobočka L.), ktorý doručil súdnemu exekútorovi 19. januára 2011. Súdny exekútor doručil okresnému súdu 24. januára 2011 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie č. 700-1910852310-GC04/10, na základe ktorej okresný súd poverením č. 5505 029851* z 26. januára 2011 doručeným mu 3. februára 2011 poveril súdneho

exekútora vykonaním exekúcie. Na základe uvedeného poverenia súdny exekútor upovedomil sťažovateľku o začatí exekúcie, ktoré jej bolo doručené 7. februára 2011 a oprávnenému (S., pobočke L.) 8. februára 2011. Obsahom upovedomenia o začatí exekučného konania č. EX 44/11 bolo okrem oznámenia o začatí exekúcie na návrh oprávneného z 13. januára 2011 na vymoženie prednostnej pohľadávky v sume 785,60 € a jej príslušenstva aj vyčíslenie trov exekúcie ku dňu vydania upovedomenia o začatí exekúcie, a to v sume 114 €. Podľa § 201 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 233/1995 Z. z.“) súdny exekútor vyčísлил predbežnú výšku týchto trov, a to v sume 264 €, a súčasne vyzval sťažovateľku, aby do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie uspokojila pohľadávku oprávneného v požadovanej sume, ako aj predbežné trovy exekúcie vyčíslené súdnym exekútorom.

Sťažovateľka doručila súdnemu exekútorovi 8. februára 2011 námietky proti trovám exekúcie a proti exekúcii samotnej, ktoré súdny exekútor doručil okresnému súdu 18. februára 2011 na účely rozhodnutia. Okresný súd rozhodol o námietkach sťažovateľky proti exekúcii uznesením č. k. 6 Er/73/2011-36 z 9. mája 2011 tak, že námietkam sťažovateľky proti exekúcii nevyhovel a čiastočne vyhovel len jej námietkam proti trovám exekúcie v časti náhrady hotových výdavkov a dane z pridanej hodnoty. Určil tiež predbežné trovy súdneho exekútora v celkovej sume 96,31 €.

Proti označenému uzneseniu okresného súdu sa odvolal súdny exekútor proti výroku o trovách exekúcie a o určení predbežných trov exekúcie odvolaním doručeným okresnému súdu 1. júna 2011 a sťažovateľka sa odvolala proti označenému uzneseniu okresného súdu o jej námietkach proti exekúcii a proti trovám exekúcie odvolaním doručeným okresnému súdu 2. júna 2011. Obidve odvolania boli po získaní príslušných vyjadrení predložené krajskému súdu na rozhodnutie 28. júna 2011.

Krajský súd ako súd odvolací rozhodol uznesením č. k. 9 CoE/155/2011-74 z 30. júna 2011 o odvolaní sťažovateľky a o odvolaní súdneho exekútora proti uzneseniu

okresného súdu č. k. 6 Er/73/2011-36 z 9. mája 2011 (ktorým okresný súd námietkam sťažovateľky proti exekúcii nevyhovel, námietkam sťažovateľky proti trovám exekúcie v časti náhrady hotových výdavkov a dani z pridanej hodnoty vyhovel a vo výroku, ktorým určil súdnemu exekútorovi predbežné trovy exekučného konania v sume 96,31 €) tak, že ho potvrdil. Označené uznesenie krajského súdu sťažovateľka napadla sťažnosťou na ústavnom súde.

Napadnuté uznesenie krajského súdu po vrátení spisu okresnému súdu a po jeho doručení nadobudlo právoplatnosť 26. septembra 2011. Okresnému súdu vrátil súdny exekútor svojim podaním doručeným okresnému súdu 27. októbra 2011 poverenie na vykonanie exekúcie v súlade s § 60 písm. e) zákona č. 233/1995 Z. z., pretože exekučné konanie sa skončilo vymožením pohľadávky a trov exekúcie 17. októbra 2011.

Vzhľadom na to, že sťažovateľka trvala na tom, aby sa konalo verejné ústne pojednávanie, ústavný súd ho nariadil na 3. apríl 2012. Na tomto pojednávaní ospravedlnil svoju neúčast' krajský súd. Za sťažovateľku sa na pojednávaní zúčastnil konateľ sťažovateľky P. K. a na základe substitučnej plnej moci za advokátku JUDr. K. A. sa zúčastnil advokát Mgr. R. R.

Na verejnom ústnom pojednávaní z výpovede konateľa sťažovateľky a zúčastneného advokáta ústavný súd nezistil žiadne nové skutočnosti relevantné pre svoje rozhodnutie. Právny zástupca sťažovateľky odôvodnil svoj návrh na konanie verejného ústneho pojednávania z dôvodu „*posilnenia preventívneho pôsobenia rozhodovacej činnosti ústavného súdu vo vzťahu k porušiteľovi práv*“, ako aj porovnateľnosťou a identickosťou s vecou sp. zn. III. ÚS 52/09. Konateľ sťažovateľky poukázal na rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov v porovnateľných a identických veciach.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 71/97).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06) a zároveň by mali za následok porušenie

niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. I. ÚS 5/00, I. ÚS 164/04).

Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj nárok na náhradu trov konania (napr. I. ÚS 48/05).

Hoci súdny exekútor má zákonný nárok na úhradu trov, nemusí to bezpodmienečne znamenať, že tieto trovy aj v každom prípade reálne vymôže.

Súdny exekútor je totižto v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 272/08) štátom určená a splnomocnená osoba na výkon exekúcie, ktorá má v rámci právomoci, ktorú vykonáva status verejného činiteľa (§ 5 zákona č. 233/1995 Z. z.). Ústavný súd uvádza, že exekútor vykonáva svoju činnosť aj ako slobodné povolanie (výber exekútora je zverený oprávnenému, odmena exekútora je priamo úmerná jeho procesnej aktivite). V súlade s uvedeným ústavný súd zastáva názor, že samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, keď nebudú uspokojené všetky nároky súdneho exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Riziko, ktoré súdny exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie. Na uvedené je primeraným spôsobom aplikovateľný aj právny názor Európskeho súdu pre ľudské práva vyjadrený v jeho rozhodnutí vo veci Van der Musselle proti Belgicku (rozsudok z 23. novembra 1983, séria A, č. 70), podľa ktorého riziko spojené s výkonom určitej profesie, kam spadá i riziko neuhradenia odmeny za odvedenú prácu, je na druhej strane vyvážené výhodami súvisiacimi s výkonom tejto profesie (m. m. IV. ÚS 27/08), a to bez ohľadu na to, že Európsky súd pre ľudské práva vyslovil tento právny názor vo vzťahu k výkonu povolania advokáta.

Podľa § 47 ods. 3 zákona č. 233/1995 Z. z. v znení platnom (a účinnom) do 31. decembra 2011 ak povinný uhradí pohľadávku po začatí exekučného konania skôr, ako mu uplynie lehota na podanie námietok, má exekútor nárok na náhradu trov konania vo výške ustanovenej osobitným predpisom [vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 288/1995 Z. z.“)] v rovnakom rozsahu ako v prípade upustenia od vykonania exekúcie. Exekútor však nemá právo na náhradu trov konania za úkony, ktoré vykonal do doručenia poverenia súdu na vykonanie exekúcie.

Podľa § 47 ods. 3 zákona č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 348/2011 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2012 do doručenia poverenia súdu na vykonanie exekúcie má však exekútor nárok iba na odmenu za spísanie návrhu na vykonanie exekúcie a nárok na náhradu účelne vynaložených hotových výdavkov.

Podľa § 196 zákona č. 233/1995 Z. z. za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona (zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov), zvyšuje sa jeho odmena a náhrady určené podľa tohto zákona o daň z pridanej hodnoty.

Podľa § 197 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku.

Podľa § 200 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 201 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. predbežné trovy exekúcie určuje exekútor podľa vyhlášky č. 288/1995 Z. z. v upovedomení o začatí exekúcie. V rámci

predbežných trov exekúcie exekútor vyčíslil odmenu najviac v rozsahu ako pri upustení od exekúcie; náhradu výdavkov a náhradu za stratu času vyčíslil len v rozsahu ich skutočnej výšky v čase vydania upovedomenia o začatí exekúcie. Zároveň povinného upozorní, že ak dlh nesplní, tak trovy exekúcie môžu byť vyššie, a predbežne vyčíslil ich výšku.

Podľa § 203 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie.

Podľa § 4 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. základom na určenie odmeny súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti pri exekúcii na peňažné plnenie je výška vymoženej pohľadávky, ak ďalej nie je ustanovené inak (§ 6, § 14 až § 16).

Podľa § 5 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. odmena súdneho exekútora je 20% zo základu na jej určenie, najmenej však 33,19 eura a najviac 33 193,92 eura.

Podľa § 5 ods. 2 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. ak súdny exekútor upustí od vykonávania exekúcie podľa § 46 ods. 3 zákona, patrí mu 50 % z odmeny vypočítanej podľa odseku 1.

Podľa § 5 ods. 3 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. ustanovenia o náhrade hotových výdavkov a o náhrade za stratu času pri výkone exekučnej činnosti tým nie sú dotknuté.

Podľa § 22 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. súdnemu exekútorovi patrí popri odmene aj náhrada hotových výdavkov účelne vynaložených v súvislosti s vykonávaním exekučnej činnosti; táto náhrada zahŕňa najmä cestovné náhrady, poštovné a telekomunikačné výdavky, znalecké náhrady a poplatky.

Podľa § 22 ods. 2 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. cestovné náhrady sa poskytujú podľa osobitného predpisu (týmto predpisom je zákon č. 119/1992 Zb. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov).

Podľa § 157 ods. 2 OSP súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

V súlade s už uvedenými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 9 CoE/155/2011 z 30. júna 2011, ktorým krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 6 Er 73/2011-36 z 9. mája 2011 vo výroku, ktorým okresný súd „*námietkam povinného proti exekúcii nevyhovel, námietkam povinného proti trovám exekúcie v časti náhrady hotových výdavkov a dane z pridanej hodnoty vyhovel, a vo výroku, ktorým určil súdnemu exekútorovi... predbežné trovy vo výške 96,31 €... V ostatnej časti, odvolaním nenapadnutej, ktorým súd vo zvyšku námietkam proti trovám exekúcie nevyhovel*“, ponechal uznesenie okresného súdu nedotknuté.

Ústavný súd považuje v tejto súvislosti za potrebné poukázať na tomto mieste na právne názory vyslovené vo svojej doterajšej judikatúre, podľa ktorých odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Ústavný súd preto preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v spojení so skutkovými a právnymi závermi obsiahnutými v odôvodnení uznesenia

okresného súdu č. k. 6 Er 73/2011-36 z 9. mája 2011 a až na tomto základe formuloval svoje závery k ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia okresného súdu, v ktorom okrem iného uviedol:

«Súd preskúmaním listinných dôkazov konštatuje, že povinný vzniesol námietky proti trovám exekúcie v zákonnej lehote. Upovedomenie o začatí exekúcie si prevzal dňa 07. 02. 2011, pričom námietky proti trovám exekúcie podal na poštovú prepravu v ten istý deň.

Exekučné konanie ako nútený výkon súdneho alebo iného rozhodnutia má za úlohu zabezpečiť, aby sa oprávnený domohol priznaného práva v prípade, ak si povinný dobrovoľne riadne a včas nesplní svoju povinnosť uloženú vykonateľným rozhodnutím. Súdna exekúcia je súčasťou základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a súdny exekútor spolu s exekučným súdom musia v konaní postupovať tak, aby nedošlo k zvýhodňovaniu jedného účastníka na úkor toho druhého. Pokiaľ si povinný nesplní riadne a včas to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený sa môže domáhať svojich práv podaním návrhu na vykonanie exekúcie. Sankciou pre povinného je v tomto prípade to, že okrem vymáhanej pohľadávky musí uhradiť trovy exekúcie.

Z upovedomenia o začatí exekúcie súd zistil, že súdny exekútor vyčíslil predbežné trovy exekúcie vo výške 114.- Eur. z čoho odmena súdneho exekútora predstavuje sumu 70.- Eur, náhrada hotových výdavkov 16.- Eur a daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) 19.- Eur. Povinný bol zároveň upozornený, že ak pohľadávku do 14 dní odo dňa doručenia upovedomenia neuhradí, budú predbežné trovy exekútora predstavovať sumu 264.- Eur. ...

Povinný v tomto konaní námietky proti trovám exekúcie odôvodnil tým, že na exekútorskom úrade sa vedú tri exekučné konania tých istých účastníkov. Spojením vecí by tak holi náhrady hotových výdavkov v nižšej výške. V doplňovacom podaní povinný zároveň vyjadril právny názor, že súdny exekútor má nárok na odmenu len v prípade, ak úkonmi exekučnej činnosti reálne vymôže pohľadávku od povinného.

Platná právna úprava obsiahnutá vo vyhláske upravuje dva základné spôsoby určovania sumy odmeny exekútora za výkon exekučnej činnosti. Prvým spôsobom je určenie výšky odmeny percentom z vymoženej pohľadávky. Tento spôsob má zohľadňovať náročnosť

úkonov exekučnej činnosti, oceniť kvalifikovanosť a s tým súvisiacu zodpovednosť súdneho exekútora za bezchybný postup pri vymáhaní pohľadávky. Na základe uvedeného tak prvý spôsob upravuje priamu úmernosť vymoženej pohľadávky k výške odmeny súdneho exekútora. Druhým základným spôsobom je určovanie odmeny paušálnou sumou za bližšie špecifikované úkony exekučnej činnosti, ktoré sú taxatívne vymenované v ust. § 15 ods. 1 vyhlášky.

Exekučný poriadok v ust. § 201 ods. 1 pozná aj tzv. predbežné trovy exekúcie, ktoré si exekútor určuje v upovedomení o začatí exekúcie. Pri ich vyčíslení je súdny exekútor viazaný spomínaným ustanovením v spojení s § 5 vyhlášky. Pri výklade znenia týchto dvoch právnych úprav je potrebné zohľadniť skutočnosť, že v čase od začatia exekučného konania do uplynutia lehoty na vznesenie námietok, nemôže reálne dôjsť k vymoženiu (nie uhradeniu) ani len časti vymáhanej pohľadávky. Preto súdny exekútor logicky nemôže vyčíslovať svoju odmenu z výšky ním vymoženej pohľadávky. Trovy exekúcie vyčíslené v upovedomení o začatí exekúcie majú len predbežný charakter a práve zákonné ustanovenie § 201 ods. 1 Exekučného poriadku má za cieľ motivovať povinného, aby uhradil vymáhanú pohľadávku v lehote na vznesenie námietok proti exekúcii. V takom prípade totiž patrí súdnemu exekútorovi odmena v rozsahu ako pri upustení od exekúcie, t. j. vo výške 50 % z odmeny vypočítanej podľa § 5 ods. 1 vyhlášky. Navyše, Exekučný poriadok ako všeobecný právny predpis má väčšiu právnu silu ako vyhláška, ktorou sa vykonávajú niektoré jeho ustanovenia. Vyhlášku preto treba vykladať vo vzájomnej súvislosti so zákonom. Pokiaľ zákon priznáva exekútorovi nárok na predbežnú odmenu vo výške ako pri upustení od vykonania exekúcie, nemôže byť výkladom vykonávacieho právneho predpisu k tomuto zákonu tento nárok obmedzený. Súd na základe vyššie uvedeného preto nemohol akceptovať námietku povinného, že exekútor si môže v štádiu vyčísľovania predbežných trov exekúcie v upovedomení o začatí exekúcie určiť odmenu z výšky vymoženej pohľadávky.

Trovy exekúcie predstavujú okrem odmeny (v širšom význame slova) súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti aj určitú sankciu pre povinného, ktorý si dobrovoľne, včas a riadne nesplní svoju povinnosť uloženú exekučným titulom. Súdny exekútor má vždy nárok na náhradu účelne vynaložených trov exekúcie. Tento nárok vzniká v zmysle právnej 5 úpravy okamihom získania poverenia na vykonanie exekúcie. Podľa § 47 ods. 3

Exekučného poriadku nemá totiž súdny exekútor právo na náhradu trov konania za úkony, ktoré vykonal do doručenia poverenia súdu na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor môže začať vykonávať exekúciu až udelením poverenia súdu na jej vykonanie, prelo je logické, že exekútorovi vzniká nárok na náhradu trov až okamihom, od ktorého mohol reálne zrealizovať úkony exekučnej činnosti smerujúce k vymoženiu pohľadávky. Prvým takýmto úkonom, ktorý je zo zákona povinný súdny exekútor vykonať, je vydanie upovedomenia o začatí exekúcie, v ktorom exekútor okrem upovedomenia povinného vyčísluje aj predbežné trovy exekúcie. Uvedený výklad nie je v rozpore s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, na ktorý poukázal povinný v odôvodnení doplnenia námietok, nakoľko Ústavný súd Slovenskej republiky ešte pred novelou Exekučného poriadku, zákonom č. 144/2010 Z. z., konštatoval, že súdny exekútor nemá právo na náhradu trov exekúcie v prípade, ak nevykonal žiaden úkon bezprostredne smerujúci k vymoženiu pohľadávky, pretože žiadny takýto úkon v dôsledku neudelenia poverenia na vykonanie exekúcie ani nebol oprávnený vykonať. Určujúcim pre vznik nároku súdneho exekútora na náhradu trov exekúcie je preto aj podľa predmetného nálezu okamih udelenia poverenia na vykonanie exekúcie.

V predmetnej veci povinný uhradil vymáhanú pohľadávku mesiac potom, ako nadobudol exekučný titul vykonateľnosť. Úhrada tejto pohľadávky zároveň prišla v čase, keď už bolo začaté exekučné konanie. Pokiaľ by sa súd stotožnil s právnym názorom povinného, že súdnemu exekútorovi nepatrí odmena ani náhrady hotových výdavkov v prípade, ak si povinný splní svoju povinnosť do doručenia upovedomenia o začatí exekúcie, musel by ignorovať zákonné ustanovenie § 47 ods. 3 Exekučného poriadku. Zákon v spomínanom ustanovení predpokladá situáciu, kedy dôjde k úhrade (nie k vymoženiu) pohľadávky po začatí exekučného konania a skôr, ako povinnému uplynie lehota na podanie námietok. V takom prípade zákon priznáva exekútorovi nárok na náhradu trov konania v rovnakom rozsahu ako v prípade upustenia od vykonania exekúcie. Úprava obsiahnutá v § 47 ods. 3 je v logickom súvisi s úst. § 201 ods. 1 Exekučného poriadku. Súdny exekútor totiž v čase vydania upovedomenia o začatí exekúcie nemusí mať vedomosť o tom, že došlo k úhrade vymáhanej pohľadávky, V oboch prípadoch zákonodarca vo vzťahu k trovám exekúcie zvýhodňuje povinného v tom zmysle, že exekútorovi priznáva nárok na odmenu ako v prípade upustenia od vykonania exekúcie. Na základe vyššie uvedeného sa tak súd

nestotožnil s názorom povinného, že súdnemu exekútorovi nepatri odmena ani náhrady hotových výdavkov. Povinný uhradil pohľadávku až po začatí exekučného konania, preto musí znášať zákonné trovy exekúcie.

Z predloženého upovedomenia o začatí exekúcie zo dňa 04. 02. 2011 mal súd za preukázané, že súdny exekútor vyčíslil predbežnú odmenu v súlade s citovanými právnymi predpismi. Základ na určenie odmeny súdneho exekútora tvorila vymáhaná pohľadávka po zákonom zaokrúhlení 786.- Eur. Súdnemu exekútorovi patrí odmena vo výške 10 %, t. j. po zaokrúhlení 7.- Eur.

V čase vydania upovedomenia o začatí exekúcie si môže súdny exekútor vyčísliť náhradu hotových výdavkov len v rozsahu ich skutočnej výšky. Súdnemu exekútorovi tak v rámci predbežných trov exekúcie vzniká popri odmene aj nárok na náhradu všetkých hotových výdavkov, ktoré preukázateľne i účelne využil na výkon exekučnej činnosti do vydania upovedomenia o začatí exekúcie. Preskúmaním exekútorského spisu mal súd preukázanú len výšku poštovného za doručovanie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 19. 01. 2011 a upovedomenia o začatí exekúcie povinnému. Súdny exekútor v záujme hospodárnosti konania doručoval tunajšiemu súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie jednou zásielkou v dvoch konaniach. Uvedenú skutočnosť mal súd preukázanú z fotokópie doručienky nachádzajúcej sa v exekútorskom spise. Na základe medeného súdnemu exekútorovi patrí v tomto konaní pomerná časť poštovného vo výške 0.70 Eur (1.40 Eur/2). Zo spisu vyplýva, že súdny exekútor doručoval upovedomenie o začatí exekúcie prostredníctvom pošty iba povinnému. Podľa platnej Tarify Slovenskej pošty. a. s. je od 01. 07. 2009 cena poštovného za poštovú zásielku na území Slovenskej republiky odoslanú doporučené do vlastných rúk s opakovaným doručením 1.60 Eur. Iné hotové výdavky, ktoré by exekútorovi vznikli do času vydania upovedomenia o začatí exekúcie súd preukázané nemal. Navyiac, vyčíslená náhrada hotových výdavkov v upovedomení je s poukazom na jej hodnotu 16.- Eur zrejme len paušálnym vyjadrením náhrad. Podľa § 201 ods. 1 Exekučného poriadku však exekútorovi patrí len náhrada výdavkov a náhrada za stratu času len v rozsahu ich skutočnej výšky v čase vydania upovedomenia o začatí exekúcie. Na základe uvedeného súd vyhovel námietkam povinného proti trovám exekúcie v časti náhrady hotových výdavkov.

Súd vyhovel námietkam proti exekúcii aj v časti DPH. Súdny exekútor v rozpore s ust. § 196 Exekučného poriadku zahrnul do základu na výpočet dane aj hodnotu nim vyčíslených náhrad hotových výdavkov. Trovami exekúcie sú podľa Exekučného poriadku odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie. V prípade ak je exekútor platiteľom DPH, má nárok na zvýšenie jeho odmeny o túto daň. Exekučný poriadok v spojení s vyhláškou sú jedinými právnymi predpismi, ktoré upravujú výšku trov súdneho exekútora. Preto ak zákon výslovne určuje, že súdnemu exekútorovi sa o DPH zvyšuje iba jeho odmena, exekútor nemôže do základu na s v počet DPH zahrnúť aj iné zložky, ktoré tvoria trovy exekúcie.

Pokiaľ ide o vyslovený názor povinného, že súdny exekútor mal spojiť exekúcie, vedené v prospech rovnakého oprávneného a proti tomu istému povinnému, súd usádza, že v tomto štádiu konania nie je dôvodný postup podľa §112 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“). Spojiť veci do jedného konania uznesením súdu je možné na podnet súdneho exekútora až po uplynulí lehoty na vznesenie námietok proti exekúcii, resp. po právoplatnosti rozhodnutia o nevyhovení námietkam. Námietky proti exekúcii sú procesnou možnosťou, ktorou sa povinný bráni proti nedôvodnej exekúcii. Spojenie vecí predtým ako by bolo dôvodné predpokladať, že všetky konania, ktoré sa majú spojiť do jedného, sú začaté dôvodne, by bolo vzhľadom na prípadné dôvodné námietky proti exekúcii v jednom z týchto konaní, nevhodné a neúčelné. Navyše, exekučné konanie sa riadi dispozičnou zásadou, preto je len na oprávnenom, či si bude svoju pohľadávku priznanú rôznymi exekučnými titulmi vymáhať v jednom, alebo vo viacerých konaniach. Uvedený výklad nie je ani na ujmu práv povinného v exekučnom konaní, nakoľko zákon mu umožňuje vzniesť námietky proti trovám exekúcie.

Na základe vyššie uvedeného súd vyhovel námietkam povinného proti trovám exekúcie a z dôvodu právnej istoty výrokom určil výšku predbežných trov exekúcie súdneho exekútora.»

Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia č. k. 9 CoE 155/2011-74 z 30. júna 2011 okrem iného uviedol:

„Súdny exekútor začal vykonávať exekúciu udelením poverenia... zo dňa 26. 1. 2011, po získaní ktorého vydal upovedomenie o začatí exekúcie, proti ktorému vzniesol námietky

povinný dôvodiac, že súdny exekútor má nárok na odmenu len v prípade, ak úkonmi exekučnej činnosti reálne od neho túto pohľadávku vymôže...“

Vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu prvostupňového súdu krajský súd ďalej uviedol:

„Vychádzajúc z týchto skutočností prvostupňový súd postupoval správne, keď rozhodoval o námietkach povinného, ako aj náhrade trov exekúcie. Ako správne konštatuje prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia medzi účastníkmi nebolo sporné, že povinný si svoju povinnosť v celom rozsahu a v lehote, ktorá mu bola uložená v exekučnom titule, nesplnil. Na základe uvedeného, i napriek tomu, že povinný svoju pohľadávku voči oprávnenému uhradil až po začatí exekučného konania, podal súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie.

Čo sa týka trov exekúcie ako aj predbežných trov exekúcie postupoval prvostupňový súd pri ich priznaní a vyčíslení v súlade s príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku, resp. vyhláškou č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov, ktorá upravuje výpočet trov súdneho exekútora, ktoré si určuje v upovedomení o začatí exekúcie. Pri ich vyčíslení je viazaný spomenutými ustanoveniami v spojení s § 5 vyhlášky. Preto je potrebné zohľadniť skutočnosť, že v čase od začatia exekučného konania do uplynutia lehoty na vznesenie námietok, nemôže dôjsť k vymoženiu ani len časti vymáhanej pohľadávky, a tak nemôže logicky vyčísľovať svoju odmenu z výšky ním vymoženej pohľadávky. Trovy exekúcie vyčíslené v upovedomení o začatí exekúcie majú len predbežný charakter a práve zákonné ustanovenie § 201 ods. 1 Exekučného poriadku má motivovať povinného k úhrade tejto pohľadávky, a to v lehote na vznesenie námietok proti exekúcii. V takomto prípade patrí súdnemu exekútorovi odmena v rozsahu ako pri upustení od exekúcie, t. j. vo výške 50 % z odmeny vypočítanej podľa ust. § 5 ods. 1 vyhlášky. V predmetnej veci povinný síce vymáhanú pohľadávku uhradil mesiac po nadobudnutí vykonateľnosti exekučného titulu, pričom úhrada tejto pohľadávky prišla v čase, keď už exekučné konanie bolo začaté, a tak musel znášať zákonné trovy exekúcie. Pokiaľ ide o náhradu hotových výdavkov a daň z pridanej hodnoty je potrebné uviesť, že súdny exekútor v čase vydania upovedomenia o začatí konania si môže vyčísliť náhradu hotových výdavkov len v rozsahu ich skutočnej výšky. Preskúmaním spisu mal súd len za preukázanú výšku poštovného za

doručovanie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a upovedomenia o začatí exekúcie, a tak mu patrí pomerná časť poštovného vo výške 0,70 eur (1,40 eur /2). Do základu na výpočet dane súdny exekútor v rozpore s ust. § 196 Exekučného poriadku zahrnul aj hodnotu ním vyčíslených náhrad hotových výdavkov, nakoľko zákon výslovne určuje, že súdnemu exekútorovi sa o DPH zvyšuje iba jeho odmena, a tak nemôže ísť aj o zložky, ktoré tvoria trovy exekúcie.

S prihliadnutím na citované zákonné ustanovenia ako aj na uvedené skutočnosti sa odvolací súd stotožnil s dôvodmi rozhodnutia prvostupňového súdu a napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil. “

Po preskúmaní namietaného uznesenia krajského súdu v spojení so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení uznesenia okresného súdu (č. k. 6 Er 73/2011-36 z 9. mája 2011) ústavný súd nezistil, že by skutkové zistenia okresného súdu, s ktorými sa krajský súd stotožnil, boli v takom rozpore s vykonaným dokazovaním, ktorý by mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia krajského súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy [V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že Európsky súd pre ľudské práva však zásadne neskúma, či sú dôvody uvedené v rozhodnutí vecne správne (Van de Hurk v. Holandsko z 19. apríla 1994, séria A, č. 299, § 61, správa Európskej komisie pre ľudské práva vo veci Fouquet v. Francúzsko, Recueil I/1996, s. 29), pokiaľ nesignalizujú porušenie niektorého z práv garantovaných dohovorom]. Je preto vecou ústavnej zodpovednosti celej sústavy všeobecných súdov, aby chránili zákonnosť spôsobom, ktorý je vecne správny, primerane odôvodnený a nie je arbitrárny (IV. ÚS 17/2012).

Rovnako tak nemožno hodnotiť za arbitrárne ani právne názory krajského súdu vychádzajúce zo skutkových zistení a právnych názorov vyjadrených v jeho uznesení sp. zn. 9 CoE/155/2010 z 30. júna 2011, naopak, ide o právne závery, ktoré sú podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnené, t. j. tak, ako to vyplýva z požiadaviek základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa názoru ústavného súdu takéto zdôvodnenie vzhľadom na nevyhnutnú spätosť prvostupňového uznesenia a druhostupňového uznesenia (II. ÚS 78/05) nezakladá dôvod na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu, a to predovšetkým na už zdôraznený právny záver okresného súdu v jej veci.

Ústavný súd nezistil, že by namietané uznesenie krajského súdu bolo svojvoľné alebo vnútorne protirečivé, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd v takomto prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie právnych záverov tohto súdu. Tvrdenia sťažovateľky preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho rozhodnutia, ktoré skončilo pre ňu čiastočne nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s porušením jej základného práva garantovaného ústavou ani s porušením práva garantovaného dohovorom. Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že k porušeniu ústavou garantovaných práv totiž nemôže dôjsť takým rozhodnutím príslušného štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc v súlade s platnými právnymi predpismi.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na právny názor vyplývajúci z jeho doterajšej judikatúry, podľa ktorého „Ak všeobecný súd reagoval na procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, nemôže dôjsť k porušeniu základného práva na spravodlivý proces“ (IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 156/2011).

Po oboznámení sa s obsahom namietaného uznesenia krajského súdu preto ústavný súd konštatoval, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia dotknutých právnych predpisov, ktoré boli podstatné pre posúdenie veci, ústavne akceptovateľným spôsobom interpretoval a aplikoval, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne udržateľné. Navyše, obsahom označených uznesení okresného súdu a krajského súdu je rozhodovanie o predbežných trovách exekúcie podľa § 201 zákona č. 233/1995 Z. z., t. j. v exekučnom konaní.

V súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľky s namietaným uznesením krajského súdu ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Pokiaľ sťažovateľka porovnáva skutkový stav a v nadväznosti na to právny stav, na ktorom je založený právny názor ústavného súdu obsiahnutý v jeho náleze č. k. III. ÚS 52/09-35 zo 16. júna 2009, ústavný súd uvádza, že nejde o identickú, a teda porovnateľnú situáciu, pretože v označenom náleze ústavného súdu išlo o určenie „konečných“ (t. j. nie predbežných trov exekučného konania podľa § 201 zákona č. 233/1995 Z. z.) trov exekučného konania, pohľadávka oprávneného voči povinnému bola zaplatená v posledný deň lehoty na plnenie a návrh na vykonanie exekúcie bol podaný v deň zaplatenia požadovanej pohľadávky, pričom vyčíslenie trov exekúcie je založené na tom, že súdny exekútor upustil od vykonania exekúcie na základe oznámenia o splnení povinnosti povinného ešte predtým, ako mu bolo udelené poverenie na vykonanie exekúcie v danej veci.

V prípade sťažovateľky ide o vyčíslenie predbežných trov exekučného konania, návrh na vykonanie exekúcie zo strany oprávneného bol podaný po uplynutí lehoty na zaplatenie pohľadávky, na základe návrhu na vykonanie exekúcie požiadal súdny exekútor o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, sťažovateľka zaplatila dlžnú pohľadávku v deň vydania poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie, pričom je však zrejmé, že sťažovateľka (ani oprávnený) o tejto skutočnosti súdneho exekútora neinformovali, súdny exekútor v nadväznosti na udelené poverenie na vykonanie exekúcie vydal upovedomenie o začatí exekúcie, v ktorom vyčíslil aj predbežné trovy konania.

Pri vyčíslení predbežných trov konania exekúcie vrátane odmeny súdneho exekútora vychádzali všeobecné súdy v prípade sťažovateľky z § 4 ods. 1 a § 5 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. a z právnej konštrukcie založenej na fikcii upustenia od vykonania exekúcie v súlade s § 201 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z., podľa ktorého *„v rámci predbežných trov exekúcie exekútor vyčíslí odmenu najviac v rozsahu ako pri upustení od exekúcie; náhradu výdavkov a náhradu za stratu času vyčíslí len v rozsahu ich skutočnej výšky v čase vydania upovedomenia o začatí exekúcie. Zároveň povinného upozorní, že ak dlh nesplní, tak trovy exekúcie môžu byť vyššie, a predbežne vyčíslí ich výšku.“*

Pri vyčíslení odmeny súdneho exekútora vo veci sp. zn. III. ÚS 52/09 vychádzal príslušný okresný súd okrem § 5 ods. 1 aj z § 5 ods. 2 vyhlášky č. 288/1995 Z. z., hoci súdny exekútor ešte nemal udelené poverenie na vykonanie exekúcie. Znamená to, že ústavný súd nespochybňuje, že by nemala byť priznaná odmena súdnemu exekútorovi podľa § 5 ods. 2 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. v prípade, keď „nevykonal žiaden úkon bezprostredne smerujúci k vymoženiu pohľadávky sťažovateľa, pretože žiaden takýto úkon v dôsledku neudelenia poverenia na vykonanie exekúcie ani nebol oprávnený vykonať“ (č. k. III. ÚS 52/09-35, s. 18) za právneho stavu, aký platil v čase rozhodovania okresného súdu (do 31. decembra 2011), keď vtedy platný a účinný § 47 ods. 3 zákona č. 233/1995 Z. z. explicitne vylučoval právo súdneho exekútora na náhradu trov konania za úkony, ktoré vykonal do doručenia poverenia na vykonanie exekúcie (s účinnosťou od 1. januára má exekútor nárok na odmenu za spísanie návrhu na vykonanie exekúcie a na náhradu účelne vynaložených hotových výdavkov).

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené skutočnosti konštatuje, že krajský súd svojím uznesením sp. zn. 9 CoE 155/2011 z 30. júna 2011 neporušil základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd poukazuje aj na to, že v zmysle kritérií ustanovených v § 238 ods. 5 OSP je všeobecnými súdmi určená suma predbežných trov konania v danej veci bagateľnou

sumou, aj keď nejde o prípad spadajúci pod preskúmanie napadnutého rozhodnutia na základe mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania. Napriek uvedenému, že § 238 ods. 5 OSP sa vzťahuje len na vylúčenie bagateľných vecí na prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi na základe uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania, podľa názoru ústavného súdu vo všeobecnosti treba poznamenať, že nekorešponduje so subsidiárnou právomocou ústavného súdu ustanovenou v čl. 127 ods. 1 ústavy pripustiť, aby prieskum rozhodnutí všeobecných súdov z hľadiska namietaného porušenia základných práv a slobôd sťažovateľov bol automaticky presunutý do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 33/2010, I. ÚS 80/2012) len z toho dôvodu, že je vylúčený z prieskumu z dôvodu bagateľnosti veci definovanej limitom peňažnej sumy v systéme všeobecných súdov.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2012